Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0220

A Bizottság Koszovóról szóló 2025. évi jelentése

Az Európai Parlament 2026. június 17-i állásfoglalása a Bizottság Koszovóról szóló, 2025. évi jelentéséről (2025/2252(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, másrészről Koszovó közötti, 2016. április 1-jén hatályba lépett stabilizációs és társulási megállapodásra[1],

– tekintettel Koszovó európai uniós tagságra irányuló, 2022. december 15-i kérelmére,

– tekintettel Koszovó Európa tanácsi tagságra irányuló, 2022. május 12-i kérelmére,

– tekintettel az Európai Unió és Koszovó közötti, Koszovó uniós programokban való részvételére vonatkozó általános alapelvekről szóló, 2017. augusztus 1-jén hatályba lépett keretmegállapodásra[2],

– tekintettel az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló, 2021. szeptember 15-i (EU) 2021/1529 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3],

– tekintettel a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló (EU) 2018/1806 rendelet Koszovó tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/850 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[4],

---

1 HL L 71., 2016.3.16., 3. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:22016A0316(01).
2 HL L 195., 2017.7.27., 3. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:22017A0727(01).
3 HL L 330., 2021.9.20., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R1529.
4 HL L 110., 2023.4.25., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32023R0850.

amely 2024. január 1-jétől vízummentes utazást tesz lehetővé a koszovói biometrikus útlevéllel rendelkezők számára,

– tekintettel a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszköz létrehozásáról szóló, 2024. május 14-i (EU) 2024/1449 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[5],

– tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-án, Szalonikiben tartott ülésének elnökségi következtetéseire,

– tekintettel a 2018-ban, 2020-ban és 2021-ben rendre Szófiában, Zágrábban és Brdo pri Kranjuban tartott EU–Nyugat-Balkán-csúcstalálkozókra és azok nyilatkozataira,

– tekintettel a nyugat-balkáni vezetőknek a Nyugat-Balkánra vonatkozó növekedési tervről szóló, 2025. július 1-jei szkopjei (Észak-Macedónia) találkozójára,

– tekintettel a 2025. december 17-i EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón elfogadott nyilatkozatra,

– tekintettel az Európai Tanács 2025. december 16-i elnökségi következtetéseire a bővítésről,

– tekintettel a 2014. augusztus 28-án elindított berlini folyamatra,

– tekintettel a berlini folyamatról szóló, 2025. október 22-én tartott 2025. évi csúcstalálkozó elnökének következtetéseire,

– tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv” című, 2020. október 6-i bizottsági közleményre (COM(2020)0641),

– tekintettel „A Nyugat-Balkánra vonatkozó új növekedési terv” című, 2023. november 8-i bizottsági közleményre (COM(2023)0691),

– tekintettel a bővítést megelőző reformokról és szakpolitikai felülvizsgálatokról szóló, 2024. március 20-i bizottsági közleményre (COM(2024)0146),

– tekintettel a „2025. évi közlemény az EU bővítési politikájáról” című, 2025. november 4-i bizottsági közleményre (COM(2025)0690) és az azt kísérő, „2025. évi jelentés Koszovóról” című bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2025)0752),

– tekintettel az Energiaközösséget létrehozó, 2005. október 25-én Athénban aláírt szerződésre, amelynek célja az EU belső energiapiaci szabályainak kiterjesztése Délkelet-Európára,

---

5 HL L, 2024/1449, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1999. június 10-i 1244. sz. határozatára, a Nemzetközi Bíróság (NB) Koszovó függetlensége egyoldalú kinyilvánításának a nemzetközi joggal való összhangjáról szóló, 2010. július 22-i tanácsadó véleményére és az ENSZ Közgyűlésének 2010. szeptember 9-i 64/298. számú határozatára, amely elismerte az NB véleményének tartalmát, és üdvözölte, hogy az kész a Szerbia és Koszovó közötti párbeszéd elősegítésére,

– tekintettel Koszovó folytonos igazodására az EU közös kül- és biztonságpolitikájához;

– tekintettel a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok normalizálására vonatkozó alapelvekről szóló, 2013. április 19-i első megállapodásra, a 2015. augusztus 25-i megállapodásokra és az Unió közreműködésével zajló, a kapcsolatok normalizálására irányuló párbeszédre,

– tekintettel a 2023. február 27-i brüsszeli megállapodásra és a 2023. március 18-i ohridi megállapodásra, valamint annak végrehajtási mellékletére,

– tekintettel a NATO által vezetett koszovói békefenntartó erők folyamatos jelenlétére és megbízatására, amely továbbra is hozzájárul a biztonságos környezet és a szabad mozgás fenntartásához Koszovóban,

– tekintettel az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziójáról (EULEX Koszovó) szóló 2008/124/KKBP együttes fellépés módosításáról szóló, 2025. június 5-i (KKBP) 2025/1161 tanácsi határozatra[6], amely a misszió megbízatását 2027. június 14-ig meghosszabbította,

– tekintettel az Európai Unió választási megfigyelő missziójának a Koszovóban 2025-ben megtartott parlamenti választásokról szóló zárójelentésére,

– tekintettel a Koszovóról szóló korábbi állásfoglalásaira,

– tekintettel az EU–Koszovó Stabilizációs és Társulási Parlamenti Bizottság 2024. december 9-én tartott 20. ülésén elfogadott nyilatkozatra és ajánlásokra,

– tekintettel a Transparency International 2025. évi korrupcióérzékelési indexére,

– tekintettel a Riporterek Határok Nélkül által közzétett 2025. évi sajtószabadság-indexre,

---

6 HL L, 2025/1161, 2025.6.6., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202501161.

– tekintettel az Európa Tanács az újságírás védelmét és az újságírók biztonságát elősegítő platformjának 2026. március 24–25-i pristinai tényfeltáró látogatására,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0166/2026),

A. mivel a bővítési politika az EU egyik leghatékonyabb külpolitikai eszköze, és az egyik legsikeresebb politika a bővítési országokban az alapvető reformok előmozdítására és ösztönzésére, valamint az egész kontinensen stratégiai geopolitikai befektetés a hosszú távú békébe, stabilitásba és biztonságba;

B. mivel az EU a demokrácia, az emberi jogok és a jogállamiság alapvető értékeire épül; mivel ezeket az alapvető értékeket a bővítési folyamat során nem lehet veszélyeztetni;

C. mivel a Koszovói Köztársaság alkotmánya az egyik leginkább progresszív a kisebbségi jogok tekintetében;

D. mivel valamennyi bővítési ország szigorúan saját érdemei alapján kerül megítélésre; mivel a csatlakozás menetrendjét és előrehaladását a szükséges reformok végrehajtása, valamint a kritériumoknak és a közös európai értékeknek való megfelelés határozza meg; mivel a csatlakozási folyamat nem folytatódhat a szükséges reformok végrehajtása nélkül;

E. mivel Koszovó uniós tagság felé vezető útja a Szerbiával fennálló kapcsolatok normalizálásától és a jószomszédi kapcsolatoktól is függ;

F. mivel a demokratikus folyamatok integritásának védelme az EU bővítési politikájának központi megfontolásává vált; mivel Koszovó külföldi beavatkozásnak és dezinformációs kampányoknak volt kitéve – különösen Oroszország részéről, többek között szerb nacionalista médiaorgánumokon keresztül –, amelyek célja a demokratikus intézmények destabilizálása, a társadalmi kohézió aláásása és Koszovó európai integrációjának akadályozása; mivel a demokratikus reziliencia megerősítése a csatlakozás politikai kritériumai teljesítésének szerves részét képezi;

G. mivel az általános európai irányvonallal ellentétben Ciprus, Görögország, Románia, Szlovákia és Spanyolország még nem ismerte el Koszovó függetlenségét;

Az uniós csatlakozás iránti elkötelezettség

1. elismerését fejezi ki Koszovó uniós csatlakozás iránti folyamatos elkötelezettségéért, amely egyértelmű stratégiai geopolitikai döntést tükröz a megnövelt biztonság, az erőteljesebb európai kötődés, az európai integrációval kapcsolatos széles körű pártközi konszenzus,

valamint a Koszovó európai útját övező jelentős társadalmi támogatottságot tükröz, többek között az EU-val való szoros és konkrét kapcsolatok kialakítása révén;

2. ismét azon szilárd meggyőződésének ad hangot, hogy Koszovó jövője az EU-ban van, különös tekintettel a régió jelenlegi geopolitikai dinamikájára, a világpolitika gyors és lényegi változásaira, valamint a tekintélyelvű rezsimekkel folytatott fokozódó versenyre; hangsúlyozza, hogy a Koszovó és az EU közötti közeledés egy fokozatos integrációs folyamat része, amely túlmutat pusztán a hivatalos csatlakozáson; hangsúlyozza, hogy az együttműködés és a fokozatos integráció konkrét formái – többek között ágazati partnerségek, az olyan uniós programokban való részvétel, mint az Erasmus+, valamint az egyes európai szakpolitikákba való integráció révén – kulcsfontosságúak a Koszovóval fennálló kapcsolatok megerősítéséhez; hangsúlyozza, hogy ezek az eszközök lehetővé teszik Koszovó európai kötődésének megszilárdítását és a régió geostratégiai kihívásainak kezelését, többek között a külső szereplők befolyásának megelőzése révén, a bővítési folyamat ütemének vagy eredményének sérelme nélkül;

3. üdvözli, hogy a 2025 decemberében tartott demokratikus előrehozott parlamenti választásokat és a több mint egy évig tartó politikai patthelyzetet és mély politikai megosztottságot követően 2026. február 12-én megalakult az új koszovói nemzetgyűlés és kormány; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy a politikai folyamat megbénulása következtében a 2025. év elveszett Koszovó számára; sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a nemzetgyűlés az alkotmányos határidőn belül nem választott meg új elnököt; tudomásul veszi a nemzetgyűlés 2026. március 6-i elnöki rendelettel történt feloszlatását, és a koszovói Alkotmánybíróság ezt követő ítéletét, amely hatályon kívül helyezte ezt a határozatot, és 34 napot biztosított a nemzetgyűlés tagjai számára az új elnök megválasztására, ellenkező esetben az ország új választásokra kényszerül; tudomásul veszi az elnök e határidőig történő megválasztására irányuló sikertelen kísérleteket, valamint a 2026. június 7-i új parlamenti választások ezt követő bejelentését;

4. üdvözli továbbá, hogy a koszovói nemzetgyűlés 2026. február 13-án ratifikálta a Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében létrejött megállapodásokat; megjegyzi, hogy ez megnyitja az utat Koszovó számára ahhoz, hogy jelentős vissza nem térítendő támogatásokhoz és kedvezményes hitelekhez jusson, amelyek célja a kulcsfontosságú reformok előmozdítása, a gazdasági konvergencia felgyorsítása, valamint további előrehaladás az európai úton; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ország az „elveszett év” miatt és tekintettel arra, hogy a választási kampány miatt újabb hónapokat veszíthet, elképzelhető, hogy nem lesz képes a határidőkön belül megvalósítani az összes szükséges reformot, és fennáll annak a

kockázata, hogy jelentős összegű pénzügyi támogatást veszít el a Reform- és Növekedéstámogató Eszköz keretében;

5. hangsúlyozza, hogy a hiteles bővítés érdemekre épülő folyamaton alapul, amelyhez a reformok tartós és visszafordíthatatlan lendülete és az európai normákkal, többek között a koppenhágai kritériumokkal összhangban álló reformok szigorú végrehajtása szükséges; felszólítja Koszovót, hogy fokozza az EU-val kapcsolatos reformok végrehajtásában elért eredményeit, különösen a jogállamiság, az alapvető szabadságok és a korrupció, különösen a magas szintű korrupció ellen küzdelem területén, és folytassa erőfeszítéseit az európai értékek és normák iránti elkötelezettségének megerősítése révén; hangsúlyozza, hogy minden előcsatlakozási támogatásnak és a kapcsolódó pénzügyi támogatásnak szigorúan az e területeken elért mérhető és ellenőrizhető eredményektől kell függenie; e tekintetben emlékeztet a jogállamiság tiszteletben tartásának fontosságára, amely biztosítja valamennyi polgár véleményének tiszteletben tartását, valamint a jogszabályok hatékony gyakorlati végrehajtását; hangsúlyozza, hogy Koszovónak ismét előtérbe kell helyeznie ezeket a reformokat, és kézzelfogható előrelépést kell elérnie e reformok terén ahhoz, hogy megerősítse Európához való tartozását, és folytathassa előrehaladását az uniós csatlakozás felé vezető úton; hangsúlyozza, hogy bővítés az uniós intézmények és a tagállamok alapos felkészítését is magában foglalja a potenciális új tagok sikeres integrációjának biztosítása érdekében, tiszteletben tartva ugyanakkor a belső piac gazdasági stabilitását, a társadalmi és környezetvédelmi normákat és az európai intézmények megfelelő működését;

6. támogatja Koszovó 2022 decemberében benyújtott uniós tagság iránti kérelmét; megismétli a Tanácson belül a tagállamokhoz intézett felhívását, hogy kérjék fel a Bizottságot, hogy indokolatlan késedelem nélkül terjessze elő kérdőívét, és nyújtsa be véleményét az ország tagság iránti kérelmének megalapozottságáról, és szólítsák fel a Tanácsot, hogy ezt követően gyorsan cselekedjen, többek között azáltal, hogy tagjelölti státuszt ad, amint a vonatkozó kritériumok teljesülnek; felkéri az öt tagállamot, amelyek még nem ismerték el Koszovó függetlenségét, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg, és ezzel tegyék lehetővé számára a többi jelölttel azonos feltételek melletti előrehaladást; emlékeztet az NB 2010. július 22-i tanácsadó véleményére, amely kimondja, hogy Koszovó függetlenségének egyoldalú kinyilvánítása nem sérti az általános nemzetközi jogot;

7. megismétli, hogy teljes mértékben támogatja Koszovó Európa tanácsi tagság iránti kérelmét és az ország arra irányuló stratégiai orientációs tervét, hogy csatlakozik a NATO „Partnerség a Békéért” programjához, valamint a más nemzetközi szervezetekhez való csatlakozásra irányuló kérelmét; felhívja az érintett szervezeteket és a tagállamokat, hogy aktívan kísérjék figyelemmel ezeket a

kérelmeket; megjegyzi, hogy Koszovó NATO-hoz való közeledése erősíti az európai biztonságot; felhívja a Bizottságot és az EU koszovói irodáját, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az Unió, valamint az Unió és Koszovó közötti megerősített partnerség konkrét előnyeinek jobb láthatósága és megértése érdekében; sürgeti Szerbiát, hogy ne blokkolja tovább Koszovónak az Európa Tanács és más nemzetközi szervezetek tagjává válását, amely ellentmondana a Koszovó és Szerbia közötti, a két ország közti kapcsolatok normalizálásáról szóló 2023. évi megállapodásnak;

8. elismerését fejezi ki amiatt, hogy Koszovó az EU megbízható partnere, amit az is bizonyít, hogy továbbra is önkéntesen igazodik az EU közös kül- és biztonságpolitikájához (KKBP), beleértve az Oroszországgal és Belarusszal szembeni uniós korlátozó intézkedések folyamatos végrehajtását, Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának egyértelmű elítélését, valamint a polgárai körében az uniós integráció iránti nyilvános támogatás következetesen magas szintjét; elvárja Koszovótól, hogy tartsa fenn ezt az igazodást, és folytassa az orosz fenyegetés megfékezésére irányuló erőfeszítéseit;

9. üdvözli, hogy 2025. március 18-án aláírták a Koszovó, Albánia és Horvátország közötti védelmi együttműködésről szóló háromoldalú nyilatkozatot, amelynek célja a védelmi képességek megerősítése és a hibrid fenyegetések elleni küzdelem terén folytatott együttműködés fokozása;

10. üdvözli a Koszovóval szembeni uniós intézkedések megszüntetéséről szóló, rég várt határozatot, beleértve a 2025 decemberében felszabadított, kiemelt szerződésekhez és programozáshoz kapcsolódó 216 millió EUR-t, valamint a 2026 elején felszabadított fennmaradó 205 millió EUR-t; úgy véli, hogy ezek az intézkedések egyértelműen ellentmondtak Koszovó európai értékek iránti bizonyított elkötelezettségének és az uniós politikákhoz való igazodásának, és már nem voltak indokoltak, mivel minden szükséges követelmény teljesült; megjegyzi, hogy ezen intézkedések negatív hatástettek Koszovó társadalmára, különösen a helyi közösségekre, a civil társadalmi szervezetekre és a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k); aggodalmát fejezi ki az átláthatóság és a kiszámíthatóság hiánya, a nyilvános kommunikáció elégtelensége és az intézkedések elhúzódó időtartama miatt, annak ellenére, hogy Koszovó megfelel az uniós követelményeknek;

Demokrácia és jogállamiság

11. üdvözli a 2025. évi parlamenti és helyhatósági választások lebonyolításának általános pozitív értékelését, megjegyezve, hogy azokat békés, versenyképes és inkluzív módon bonyolították le, a korábbi uniós választási megfigyelő missziókhoz megfigyeléseihez igazodó, felülvizsgálat választási kereten belül; elismerését fejezi ki a

hatóságoknak az elektronikus szavazási rendszer koszovói bevezetéséért; rámutat ugyanakkor arra, hogy a választások lebonyolítása terén is hiányosságokat tártak fel, és sürgeti a koszovói hatóságokat, hogy ezeket vegyék figyelembe a jövőbeli választások megszervezése során;

12. üdvözli a koszovói szerbek részvételét a 2025. évi parlamenti és helyhatósági választásokon, valamint azt a négy újonnan megválasztott szerb polgármestert, akik az észak-koszovói szerb többségű településeken átvették albán elődeiktől a vezetést; aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy a 2025. februári parlamenti választásokon nyomást gyakoroltak a szerb szociális ellátástól és foglalkoztatástól függő szavazókra, hogy a Srpska Lista képviselőire szavazzanak;

13. sajnálatát fejezi ki a független intézmények átpolitizálására irányuló folyamatos kísérletek, többek között a Központi Választási Bizottságra gyakorolt nyomás és a független médiabizottságon belüli irányítási hiányosságok miatt; felszólítja Koszovót, hogy a független médiabizottságot szabályozó jogi keretet még jobban hangolja össze az Európa Tanács ajánlásaival és az uniós normákkal a szabályozási függetlenség, a jogbiztonság és a médiafelügyeletbe vetett közbizalom megerősítése érdekében; felszólítja a hatóságokat, hogy biztosítsák az érdemeken alapuló kinevezéseket, a felvételi eljárások átláthatóságát és ezen intézmények függetlenségének teljes körű tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy a reziliens demokratikus intézmények jelentik az első védelmi vonalat az információs környezet manipulálásával, a rejtett befolyásolással és a nyilvános vita politikai indíttatású torzításával szemben; felszólítja Koszovót, hogy hozzon létre egy intézményesített demokratikus rezilienciára vonatkozó keretet, amely összefogja a nemzetgyűlést, a kormányt, a független szabályozókat és a választási igazgatást, egyértelműen meghatározott felelősségi körökkel, rendszeres kockázatértékeléssel és nyilvános beszámolókkal;

14. üdvözli, hogy a civil társadalmi szervezetek összességében támogató környezetben működnek, és felhívja a hatóságokat, hogy már a korai szakasztól kezdve érdemben vonják be a civil társadalmat az EU-val kapcsolatos reformok előkészítésébe és végrehajtásába; hangsúlyozza a civil társadalmi szervezetek közfinanszírozásával kapcsolatos elszámoltathatóság és átláthatóság növelésének fontosságát; hangsúlyozza, hogy a civil társadalom létfontosságú a demokrácia és a pluralizmus erősítésében, valamint a jó kormányzás és a társadalmi haladás előmozdításában;

15. elismerését fejezi ki a hatóságoknak azért, hogy konzultáltak a Velencei Bizottsággal az igazságszolgáltatásról szóló törvénytervezetek – beleértve a Koszovói Ügyészi Tanácsról szóló törvényt is – csomagjáról; továbbra is aggodalmát fejezi ki azonban a jogállamisági stratégia korlátozott végrehajtása és a reformok

kormány általi elégtelen végigvitele, a Koszovói Bírói Tanács, valamint az igazságügyi reformok végrehajtásának késedelme miatt; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kormány nem fogadta el azt a szükséges másodlagos jogi aktust, amely felvázolja a szervezeti struktúrát és a koszovói rendőrség különleges nyomozóegysége és a Különleges Ügyészség közötti együttműködési mechanizmusokat; üdvözli a Koszovói Ügyészi Tanács új elnökének kinevezése terén tett előrelépést, és elvárja, hogy amint a nemzetgyűlés újra munkába áll, véglegesítsék az új összetételt; üdvözli, hogy a Koszovói Bírói Tanács átlátható és érdemeken alapuló eljárás keretében 17 új bírót vett fel, és sürgeti az elnököt, hogy haladéktalanul erősítse meg felvételüket; sürgeti Koszovót, hogy tegyen határozott lépéseket a hiányosságok kezelése érdekében, és biztosítsa, hogy az igazságszolgáltatás integritására és elszámoltathatóságára vonatkozó jogszabályok összhangban legyenek az európai normákkal és a Velencei Bizottság vonatkozó ajánlásaival;

16. üdvözli, hogy Koszovó a 2025–2028-as időszakra vonatkozó, az adminisztratív terhek megelőzésére és csökkentésére irányuló programnak, valamint a 2025–2026-os időszakra vonatkozó cselekvési tervének a végrehajtása révén csökkentette az adminisztratív terheket; üdvözli a köztisztviselőkről szóló törvény javítását és módosításainak elfogadását, és felszólítja Koszovót, hogy fejlessze tovább a közigazgatását és az érdemeken alapuló közszolgálati rendszerét; megjegyzi, hogy a közigazgatásra vonatkozó koszovói stratégiai keret rendelkezésre áll, de végrehajtása nem hatékony;

17. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy összességében elégtelen előrelépés történt a korrupció elleni küzdelem terén; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kötelezettségvállalások ellenére nem történt kézzelfogható strukturális előrelépés ezen a területen, és hangsúlyozza, hogy a korrupció továbbra is rendszerszintű probléma, amely aláássa a közintézmények működését és a polgárok bizalmát; aggodalommal veszi tudomásul, hogy Koszovó 2025-ben hátrébb szorult a globális korrupciós indexben, ahol 182 ország és terület közül a 76. helyen áll, a 2024. évinél hárommal rosszabb helyezésen, ami aggasztó visszaesés a fokozatos javulás korábbi tendenciájához képest, de Koszovó még mindig a régió bizonyos országai előtt szerepel az indexben; felhívja a hatóságokat, hogy haladéktalanul fogadjanak el és hajtsanak végre konkrét, hatékony és ellenőrizhető intézkedéseket a korrupció megelőzésének, kivizsgálásának és büntetőeljárás alá vonásának megerősítése érdekében; felszólít különösen a 2025–2028-as időszakra vonatkozó nemzeti korrupcióellenes stratégia és cselekvési terv gyors elfogadására, a vagyonnyilatkozatok és integritási tervek erőteljesebb alkalmazására, valamint az elkobzási eszközök hatékonyabb alkalmazására a korrupciós ügyekben; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a korrupcióellenes szervek függetlenségét és működési kapacitását, és biztosítani kell az ügyészek, a rendőrség és a

pénzügyi információs egységek közötti hatékony koordinációt; felhívja a figyelmet arra, hogy a korrupció megelőzésével foglalkozó ügynökség kapacitásának megerősítésére és a korrupcióellenes jogszabályok végrehajtására vonatkozó korábbi bizottsági ajánlások végrehajtása még várat magára; felszólít a magas szinten elkövetett korrupciós ügyekben folytatott nyomozások minőségének folyamatos javítására;

18. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy korlátozott előrelépés történt a szervezett bűnözés elleni küzdelem terén; felszólít egy, a szervezett bűnözés elleni nemzeti stratégia és cselekvési terv gyors elfogadására; hangsúlyozza a bűnözői hálózatok elleni küzdelem fontosságát, amely úgy valósítható meg, hogy hírszerzési információk megosztása révén megerősítik a nemzetközi együttműködést, valamint a bűnüldöző és ügyészi szervek közötti együttműködés megerősítése révén; felszólítja Koszovó szomszédait, hogy a szervezett bűnözés elleni küzdelem hatásának maximalizálása érdekében tegyék lehetővé Koszovó számára, hogy minden szinten részt vegyen a nemzetközi együttműködésben; hangsúlyozza, hogy mélyíteni kell az együttműködést a kábítószer elleni küzdelem területén; felszólít a terrorizmus elleni küzdelem további összehangolására;

19. hangsúlyozza, hogy az EULEX folyamatos erőfeszítéseket tesz, hogy segítse a koszovói hatóságokat a fenntartható és független jogállamisági intézmények létrehozásában; megjegyzi, hogy az állandó kihívások – többek között a korlátozott végrehajtási hatáskörök – korlátozták a misszió munkájának hatását; felszólít arra, hogy a misszió relevanciájának és hatékonyságának biztosítása érdekében folyamatosan vizsgálják felül annak hozzáadott értékét, feladatkörét és stratégiai célkitűzéseit;

20. aggodalmát fejezi ki azon bejelentett esetek miatt, amikor Koszovó északi részén egyes koszovói rendőrtisztek túlzott erőszakot alkalmaztak és kötelességszegést követtek el; felszólítja a koszovói rendőrséget annak biztosítására, hogy személyi állománya teljes mértékben feleljen meg valamennyi jogállamisági és emberi jogi követelménynek; emlékeztet arra, hogy Koszovóban minden politikai képviselő és minden ember közös felelősséggel tartozik a béke és a jogállamiság fenntartásáért;

Alapvető szabadságok és emberi jogok

21. megjegyzi, hogy bár az emberi jogokra vonatkozó jogi és intézményi keret nagyrészt rendelkezésre áll, annak végrehajtása továbbra sem kielégítő; üdvözli a közösségek jogainak védelmére és előmozdítására irányuló stratégia elfogadását; üdvözli, hogy Koszovó végrehajtotta az Alkotmánybíróság dečani kolostor földtulajdonáról szóló ítéletét; felszólítja Koszovót, hogy fókuszáljon jobban az emberi jogi keret hatékonyabb végrehajtására;

22. elismeri, hogy Koszovó alkotmánya nagyon progresszív a kisebbségi jogok tekintetében; sajnálattal veszi tudomásul ezzel kapcsolatban, hogy a koszovói nemzetgyűlésben 2023 januárjában nyilvántartásba vett, közel 500, önmagát történetileg bolgárnak valló ember által benyújtott petíciót az ország parlamentje még nem vizsgálta meg, és javasolja, hogy e csoportok jogait törvényben rögzítsék és a gyakorlatban is érvényesítsék a bolgár kisebbség történelmi, kulturális és politikai identitásának védelme érdekében; felszólítja Koszovót annak biztosítására, hogy a közösségek jogainak védelméről és támogatásáról szóló törvény által elismert valamennyi kisebbséget és közösségük tagjait teljes mértékben építsék be az ország alkotmányába;

23. megjegyzi, hogy a koszovói büntetés-végrehajtási rendszer nagyjából összhangban van az ENSZ és az Európa Tanács minimumszabályaival; felszólít a fogvatartottak, különösen a női fogvatartottak, a kisebbséghez tartozó foglyok és a mentális egészségügyi problémákkal küzdő foglyok jogainak jobb védelmére;

24. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a kiszolgáltatott csoportok és a nem többségi közösségekhez tartozó személyek jogait védő jogszabályok végrehajtását, különösen ami a közintézményekben való képviseletüket és a nyelvhasználatot érinti, többek között az anyanyelvükön történő állami oktatáshoz való egyenlő és hatékony hozzáférés, valamint az egészségügyi ellátáshoz és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, a nyelvi és tulajdonjogok tiszteletben tartása, a központi és helyi közigazgatásban való megfelelő képviselet, valamint a tárgyi és szellemi, vallási, hagyományos és kulturális örökség védelmének biztosítása révén; felszólítja Koszovót, hogy fokozott erőfeszítéssel biztosítsa a kisebbségi csoportok esélyegyenlőségét, továbbá megfelelő képviseletüket a politikai és a kulturális életben, a közszolgálati médiában, a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban; felszólít a vallási kisebbségek védelmére Koszovóban, valamint az imahelyekhez való hozzáférés biztosítására;

25. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a kisebbségi csoportokhoz, különösen a roma, az askáli és az egyiptomi közösségekhez tartozó nők a megkülönböztetés számos formájával szembesülnek, különösen az oktatás, a foglalkoztatás és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Koszovóban a közigazgatás nem képviseli megfelelően a kisebbségi közösségeket, és a vezető pozíciókban lévő nők száma továbbra is alacsony;

26. felhívja Koszovót, hogy fokozza a nem többségi közösségek, a vallási közösségek és az LMBTIQ+-közösség jogait védő meglévő mechanizmusok végrehajtását az új polgári törvénykönyv véglegesítésével, amelynek elfogadása még várat magára; továbbra is aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nőkkel és az LMBTIQ+-személyekkel szembeni diszkriminatív nyelvezet továbbra is fennáll;

27. hangsúlyozza, hogy Koszovóban meg kell erősíteni a nemek közötti egyenlőséget és a nők jogait; megjegyzi, hogy a nemek közötti egyenlőségre és a nemi alapú erőszak elleni küzdelemre vonatkozó jogi és intézményi keret nagyrészt rendelkezésre áll; üdvözli a támogató szakszolgálatok finanszírozásának növelését, beleértve a nemi alapú erőszak áldozatai számára biztosított menedékhelyeket, a kapcsolati erőszak eseteit rögzítő, teljes mértékben működőképes adatbázist, valamint a folyamatban lévő figyelemfelkeltő erőfeszítéseket; aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy a nemi alapú erőszak továbbra is fennáll, és hogy a végrehajtás és az érvényesítés továbbra sem elégséges, különös tekintettel arra, hogy a nők, különösen a kisebbségi közösségekből származó nők továbbra is a megkülönböztetés többféle formájával szembesülnek;

28. ismételten felszólítja a hatóságokat, hogy javítsák a belső párbeszédet, és valós és közvetlen párbeszédet folytassanak a koszovói szerbek független civil társadalmi szervezeteivel, különösen az északi régióban, a bizalomépítés, a koszovói szerbek mindennapi életének megkönnyítése és sikeres integrációjuk érdekében;

29. elismerését fejezi ki a kormánynak a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló stratégia (2025–2030), valamint a kapcsolódó 2025–2027-es időszakra vonatkozó cselekvési terv jóváhagyásáért; sajnálja azonban, hogy Koszovó még nem fogadta el a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Koszovó e tekintetben nem igazodik kellőképpen az uniós vívmányokhoz, valamint amiatt, hogy a fogyatékossággal élő személyek – köztük a gyermekek – megkülönböztetéssel és akadályokkal szembesülnek az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén; felszólítja a hatóságokat, hogy erősítsék meg jogaik védelmét, és fogadják el a jogállás elismeréséről, a szolgáltatásokról és az ellátásokról szóló törvénytervezetet;

30. hangsúlyozza Koszovó multikulturális öröksége védelmének és népszerűsítésének fontosságát, beleértve a horvát közösség történelmi jelenlétét és kulturális örökségét, miközben támogatni kell a fenntartható helyi gazdasági fejlődést és a közösségi szerepvállalást; üdvözli az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja által végrehajtott uniós finanszírozású projektet, amelynek célja Janjevo kulturális örökségének megőrzése és újjáélesztése;

31. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tankönyvekről szóló új törvénytervezetet a koszovói nemzetgyűlés még mindig nem fogadta el; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Koszovó 2022–2026-os oktatási stratégiájának végrehajtásában elmaradás tapasztalható, és hogy az alapfokú közoktatásra szánt finanszírozása továbbra is csökken; felszólítja Koszovót, hogy véglegesítse a tankönyvekről szóló törvénytervezet elfogadását, fejezze be a jelenlegi tankönyvek

felülvizsgálatát, és biztosítson fenntartható és rendszeres képzést a tanárok számára;

32. tudomásul veszi Koszovó plurális médiakörnyezetét, de hangsúlyozza, hogy továbbra is törékeny és különböző nyomásoknak van kitéve; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem történt előrelépés a véleménynyilvánítás szabadságának és az újságírók hatékony védelmének biztosítása terén; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Koszovó a médiaszabadság tekintetében a 2025. évi sajtószabadság-indexen 24 hellyel, a 99. helyre esett vissza, ami jelentős és aggasztó visszalépésnek minősül; megjegyzi, hogy a sajtószabadság alapvető európai érték, és Koszovónak a jelenleginél hatékonyabb intézkedéseket kell tennie ennek védelme érdekében;

33. ismételten hangot ad komoly aggodalmának a médiakörnyezet és a tájékoztatási szakemberek munkakörnyezetének romlása, különösen pedig az újságírók és a médiában dolgozók elleni támadások és fenyegetések miatt, beleértve a választási kampány során magas rangú koszovói tisztviselők által a médiával szemben használt sértő nyelvezetet; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az újságírói források védelméről szóló törvénytervezet elfogadása továbbra is függőben van, ezért az újságírók nem részesülnek megfelelő jogi védelemben; hangsúlyozza, hogy zéró toleranciát kell tanúsítani az újságírók elleni fizikai támadásokkal szemben, és felszólít a médiaszakemberek elleni valamennyi fenyegetés megerősített kivizsgálására és büntetőeljárás alá vonására, valamint a médiával kapcsolatos jogszabályok uniós vívmányokkal, különösen a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai jogszabállyal[7] és a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek elleni uniós irányelvvel[8], valamint más vonatkozó nemzetközi emberi jogi kötelezettségekkel való összehangolására; e tekintetben felhívja a hatóságokat, hogy hozzanak azonnali és konkrét intézkedéseket a média függetlenségének biztosítása, a megfélemlítés elleni küzdelem, valamint a szabad és pluralista újságírást támogató környezet biztosítása érdekében;

34. komoly aggodalmának ad hangot azon beszámolók miatt, amelyek a politikai szereplők és a szervezett bűnözői csoportok által az újságírókra gyakorolt nyomásról szólnak, ami öncenzúrához vezetett;

---

7 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1083 rendelete (2024. április 11.) a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) (HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

8 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1069 irányelve (2024. április 11.) a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan keresetekkel vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal („közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel”) szembeni védelméről (HL L, 2024/1069, 2024.4.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

megjegyzi, hogy az újságírók a fizikai biztonságukkal vagy munkahelyük megtartásával kapcsolatos aggodalmak miatt tartózkodhatnak attól, hogy kritikus oknyomozó tudósításokat készítsenek; kiemeli továbbá azokat a beszámolókat, amelyek szerint a hatóságok leállíthatják hirdetéseiket a kritikus tartalmakat közzétevő médiaorgánumoknál, ezáltal közvetett gazdasági nyomást gyakorolva;

35. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a koszovói közszolgálati műsorszolgáltatóról, a Koszovói Rádióról és Televízióról (RTK) szóló törvénytervezet elfogadása továbbra is függőben van, és ezért annak mielőbbi elfogadását szorgalmazza; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a közszolgálati műsorszolgáltató fenntartható finanszírozását és függetlenségét; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az RTK főigazgatói posztja 2024 szeptembere óta betöltetlen, és hogy az RTK igazgatósága 2024 decembere óta nem határozatképes, ami miatt a közszolgálati műsorszolgáltató gyakorlatilag működésképtelen és nem képes betölteni szerepét; szorgalmazza az RTK kiegyensúlyozott, reprezentatív és politikailag független felügyeletét; felszólítja a koszovói hatóságokat, hogy átlátható és érdemeken alapuló eljárás keretében nevezzék ki az RTK igazgatóságának tagjait és az RTK főigazgatóját, ezzel garantálva a közszolgálati műsorszolgáltatás hatékony működését Koszovóban; hangsúlyozza, hogy a közszolgálati műsorszolgáltató reformja során biztosítani kell a szerkesztői függetlenséget, el kell kerülni a politikai befolyást, és biztosítani kell a fenntartható és átlátható finanszírozást;

36. aggodalommal állapítja meg, hogy az emberkereskedelemről szóló 2025. évi jelentés kiemeli, hogy az illetékes koszovói hatóságok – bár fokozott erőfeszítéseket tettek, többek között javult a büntetőeljárások aránya és az áldozatok támogatása –nem teljesítették maradéktalanul az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó minimumkövetelményeket;

37. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a régió országaiban egyre több dezinformációt terjesztenek külföldi szereplők – különösen orosz és szerb állami forrásokból, és főként választási időszakokban –, többek között az etnikumok közötti feszültségekről, ami még inkább hozzájárul a politikai polarizációhoz; továbbra is komoly aggodalommal tekint a rosszindulatú külföldi beavatkozásokra, a destabilizációs törekvésekre és a hibrid fenyegetésekre, többek között az MI által generált dezinformáció, valamint a politikai folyamatok és a közvélemény befolyásolását célzó összehangolt online kampányok miatt; megerősített intézményi válaszlépéseket és a médiatudatosság javítását szorgalmazza, amelyet olyan intézkedések révén kell elérni, mint a tanárok képzésének megerősítése, a modern tanulási források biztosítása, valamint a független médiával, a tényellenőrző szervezetekkel és a vonatkozó uniós programokkal való fokozott együttműködés, a kritikus gondolkodás és a felelős digitális szerepvállalás előmozdítása

érdekében; felszólítja Koszovót és regionális partnereit, hogy maradjanak egységesek, és tovább erősítsék a regionális együttműködést, valamint a Koszovóval folytatott európai együttműködést a külső fenyegetések, a dezinformáció, a külföldi beavatkozás, valamint az ország és a régió európai perspektíváját aláásni kívánó kiber- és hibrid fenyegetések elleni küzdelem terén;

38. elismerését fejezi ki Koszovónak a számos regionális együttműködési kezdeményezésben, többek között a Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodásban, az Energiaközösségben, a Közlekedési Közösségben, a délkelet-európai együttműködési folyamatban és a Regionális Együttműködési Tanácsban való aktív részvételért;

39. elismerését fejezi ki a koszovói hatóságoknak a kézi- és könnyűfegyverek és robbanóanyagok jogellenes birtoklásával és használatával, illetve az ezekkel való tiltott kereskedelemmel szembeni fenntartható megoldásra irányuló ütemterv sikeres végrehajtásáért; üdvözli az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyvében foglalt szabályoknak való magas szintű megfelelést;

Megbékélés és jószomszédi kapcsolatok

40. emlékeztet arra, hogy a Szerbiával fenntartott kapcsolatok normalizálása és a Belgrád és Pristina közötti párbeszéd keretében megkötött valamennyi megállapodás végrehajtása továbbra is Koszovó európai perspektívájának szerves részét képezi és annak alapvető és nélkülözhetetlen eleme; hangsúlyozza, hogy e területen elért konkrét, tartós és ellenőrizhető előrelépések elengedhetetlenek a regionális stabilitás megerősítéséhez és az ország európai perspektívájának előmozdításához; kiemeli, hogy a normalizációt nem lehet másodlagos kérdésnek tekinteni, hanem annak továbbra is kiemelt politikai prioritásnak kell maradnia; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU tovább erősítse a felek közötti közvetítői erőfeszítéseit a jelenlegi patthelyzet feloldása érdekében;

41. megismétli, hogy teljes mértékben támogatja az EU közvetítésével zajló párbeszédet, és üdvözli Peter Sørensen megbízatásának 2028. február 29-ig történő meghosszabbítását az EU Belgrád és Pristina közötti párbeszédért felelős különleges képviselőjeként;

42. megismétli a párbeszéd folyamata minőségének javítására irányuló felhívását a nők részvétele, a nyilvánosság felé tanúsított fokozott átláthatóság és a civil társadalom érdemi bevonása révén;

43. ismételten hangsúlyozza a koszovói és a szerb hatóságok konstruktív szerepvállalásának fontosságát a Koszovó és Szerbia közötti kapcsolatok normalizálása felé vezető útról szóló megállapodás és annak végrehajtási melléklete végrehajtásának előmozdítása érdekében, amely megállapodás továbbra is érvényes és jogilag kötelező erejű mindkét félre nézve; felszólítja Koszovót és Szerbiát

egyaránt, hogy teljes mértékben hajtsák végre a brüsszeli és az ohridi megállapodást – beleértve a szerb többségű önkormányzatok szövetségének/közösségének létrehozását és Koszovó regionális és nemzetközi szervezetekben való tagságával szembeni szerbiai ellenállás megszüntetését –, továbbá hogy kerüljék el azokat az egyoldalú fellépéseket, amelyek alááshatják a párbeszéd folyamatát;

44. üdvözli a külföldiekre vonatkozó koszovói jogszabályok végrehajtásáról 2026. március 14-én elért megállapodást, amely enyhítő intézkedéseket vezet be a szerb közösség tagjai számára; megjegyzi, hogy ez a megállapodás hozzájárul a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés folytonosságának biztosításához, és kivédi a koszovói szerbek de facto kirekesztésének kockázatát; hangsúlyozza, hogy az ilyen megoldások hozzájárulnak a bizalomépítéshez, és pozitív lépést jelentenek a Belgrád és Pristina közötti kapcsolatok normalizálása és a jószomszédi kapcsolatok előmozdítása felé;

45. tudomásul veszi több tucat, Szerbia által támogatott intézmény koordinálatlan bezárását Észak-Koszovóban;

46. elvárja Szerbiától, hogy teljes mértékben működjön együtt Koszovóval annak érdekében, hogy végre bíróság elé állítsák a 2023-as banjskai terrortámadás elkövetőit; elítéli, hogy Szerbia még mindig nem indított büntetőeljárást a bűnösök, különösen Milan Radoičić, a Srpska Lista volt alelnöke ellen; megismétli, hogy az erőszakos cselekményekért felelős valamennyi személyt haladéktalanul felelősségre kell vonni és bíróság elé kell állítani a jogállamiság és a jogszerű eljárás elvei szerint; határozottan elítéli az észak-koszovói Ibër-Lepenac (Ibar-Lepenac) csatorna elleni 2024. novemberi támadást, és felszólít az elkövetők gyors elfogására és bíróság elé állítására; felszólítja Szerbiát, hogy haladéktalanul válaszoljon Koszovó e támadással kapcsolatos kölcsönös jogsegély iránti, 2025 januárjában benyújtott kérelmére, és teljes mértékben működjön együtt a nyomozásban;

47. megjegyzi, hogy akár 1590 eltűnt személy sorsa továbbra is tisztázatlan, és 2024 áprilisa és a jelentéstételi időszak vége, azaz 2025 szeptembere között csak 26 eltűnt személy sorsa tisztázódott; felszólítja Koszovót és Szerbiát, hogy konstruktívan és jóhiszeműen vegyenek részt a fennmaradó eltűnt személyek sorsának tisztázását célzó valamennyi technikai megbeszélésen, többek között az igazságügyi kérdésekkel foglalkozó almunkacsoport keretében, és tartózkodjanak az átpolitizálástól; üdvözli az eltűnt személyekkel foglalkozó vegyes bizottság első ülését, amelyet Koszovó és Szerbia főtárgyalói hívtak össze 2026 januárjában az EU közvetítésével zajló párbeszéd keretében, és további együttműködésre szólít fel a tömegsírok azonosításának és az információcserének a felgyorsítása érdekében;

48. felszólítja Szerbiát, hogy tegye hozzáférhetővé és ossza meg az 1998–1999-es koszovói háborúval kapcsolatos valamennyi releváns rendőrségi, katonai és levéltári dokumentumot, az igazság, az igazságszolgáltatás és az elszámoltathatóság támogatása érdekében, többek között a konfliktushoz kapcsolódó szexuális erőszak eseteiben is; megjegyzi, hogy az említett információk megosztására vonatkozó általános megállapodást még nem hajtották végre, és aggodalmát fejezi ki a titkossági besorolások kiterjesztése miatt, ami tovább késleltetheti az igazságszolgáltatást és a túlélők elismerését;

49. emlékeztet arra, hogy fontos biztosítani a teljes hozzáférést a volt jugoszláv titkosszolgálat (UDBA) és a jugoszláv néphadsereg titkosszolgálata (KOS) archívumaihoz – beleértve a Pristinában és Belgrádban őrzött dokumentumokat is –, a kommunista korszak bűncselekményeinek és bűnszervezeteinek alapos vizsgálata és kutatása érdekében; hangsúlyozza, hogy ezen archívumok megnyitása az egész régióban hozzájárulna az igazság feltárásához, az áldozatoknak nyújtott igazságszolgáltatáshoz, a megbékéléshez és a demokratikus kormányzás megszilárdításához;

50. felkéri Koszovót, hogy továbbra is vegyen részt számos regionális együttműködési kezdeményezésben; ismételten hangsúlyozza a NATO vezette koszovói erők fontosságát a szélesebb körű biztonság szempontjából, és elismerését fejezi ki a Koszovóban és általában a nyugat-balkáni régióban a biztonságos környezet kialakítására és fenntartására irányuló folyamatos erőfeszítéseiért; emlékeztet a misszió fontosságára a koszovói biztonsági erők folyamatban lévő fejlesztése szempontjából, amely tanácsadás, képzés és kapacitásépítés formájában valósul meg; felszólítja a koszovói erőkhöz hozzájáruló tagállamokat, hogy tartózkodjanak a jelenlétük csökkentésétől;

51. megújult erőfeszítésekre szólít fel a koszovói vallási és kulturális örökség – többek között az ortodox, iszlám, katolikus és egyéb helyszínek – védelme érdekében, a pluralizmus, a megbékélés és Európa közös kulturális örökségének tiszteletben tartása iránti szélesebb körű elkötelezettség részeként;

Társadalmi-gazdasági reformok

52. megjegyzi, hogy Koszovó a gazdaság- és monetáris politika, valamint a versenyképesség területén mérsékelten felkészült; hangsúlyozza, hogy Koszovónak össze kell hangolnia költségvetési keretrendszerét az uniós vívmányokkal, és kezelnie kell a strukturális hiányosságokat, különösen a szűk gyártási bázist és a kkv-k finanszírozáshoz való nehéz hozzáférését; kiemeli annak fontosságát, hogy az uniós szociális vívmányokkal összhangban biztosítsák a fenntartható gazdasági növekedést, csökkentsék a munkanélküliséget, valamint megerősítsék az ország szociális védelmi rendszerét; hangsúlyozza, hogy a fennmaradó strukturális

hiányosságok kezeléséhez szélesebb körű reformokat kell végrehajtani;

53. üdvözli a Bizottság azon megállapítását, hogy Koszovó némi előrelépést tett a működő piacgazdaság kialakítása terén, nevezetesen az erőteljesebb növekedés, a stabil és reziliens bankszektor, az informális szektor csökkentése és a kereskedelmi viták gyorsabb rendezése révén; megállapítja, hogy az informális gazdaság továbbra is széles körben elterjedt, és felhívja a hatóságokat, hogy biztosítsák a munkaügyi felügyelőség számára a feladatai teljes körű ellátásához szükséges erőforrásokat;

54. üdvözli, hogy a Koszovói Kereskedelmi Bíróság hatékonyan kezeli a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos ügyeket; felszólítja a Kereskedelmi Bíróságot, hogy továbbra is működjön együtt az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával;

55. felszólít a megfelelő munkavállalói védelem, a méltányos bérek és a munkaügyi jogszabályok uniós normákkal összhangban történő érvényesítésének biztosítására; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Koszovóban a szociális párbeszéd továbbra is korlátozott; célzott támogatást szorgalmaz a szociális partnerek kapacitásépítéséhez; felhívja a hatóságokat, hogy garantálják az elismert szakszervezetek függetlenségét és legitim szerepét, valamint a munkavállalók alapvető jogait, különösen a kollektív tárgyaláshoz való jogot, mind a jogszabályokban, mind a gyakorlatban, a köz- és a magánszektorban egyaránt; felhívja a koszovói hatóságokat, hogy újítsák meg a Szociális Gazdasági Tanács megbízatását, mozdítsák elő a szociális párbeszédet, és használják fel a Nyugat-balkáni Reform- és Növekedéstámogató Eszközt a szociális partnerek kapacitásépítésének elősegítésére;

56. üdvözli a javadalmazási rendszer egységesítését a közszféra bérezéséről szóló törvényben; sajnálja azonban, hogy a munkaköri besorolással, az álláshelyek rendszerezésével és az Alkotmánybíróságnak az alkotmányellenes rendelkezésekről szóló ítéletével továbbra sem foglalkoztak; felszólítja a hatóságokat, hogy fogadják el az államháztartás igazgatásáról szóló törvénytervezetet, és építsék be a jogszabályokba a költségvetési kockázatértékelést és a közberuházási módszertant;

57. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a születéskor várható élettartam továbbra is alacsonyabb az uniós átlagnál, és hogy a gyermekhalandóság továbbra is a legmagasabb a régióban, és jelentősen meghaladja az uniós átlagot; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás felé tett előrelépés továbbra is nagyon korlátozott, és hogy továbbra is jelentős hatékonysági hiányosságok tapasztalhatók; felszólítja a hatóságokat, hogy minden polgár számára biztosítsák az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést;

58. felszólítja Koszovót, hogy kezelje prioritásként a magas színvonalú szakképzést, az oktatás és a munkaerőpiaci igények közötti szorosabb kapcsolatokat, valamint a fiatal vállalkozók és kutatók célzott támogatását annak érdekében, hogy hiteles perspektívákat teremtsen a fiatalok számára az országban;

59. ösztönzi Koszovót, hogy folytassa a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló megállapodások megkötését az EU tagállamaival;

60. megjegyzi, hogy Koszovó bizonyos mértékű haladást ért el a digitális átállásra való felkészülés terén, többek között az online szolgáltatások és az 5G lefedettség bővítése terén; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy jelenleg a közszolgáltatásoknak csupán 10%-a érhető el online, és hogy a digitalizáció továbbra is széttagolt; hangsúlyozza, hogy Koszovónak igazodnia kell a vonatkozó uniós digitális jogszabályokhoz, többek között az Európai Elektronikus Hírközlési Kódexhez, a NIS 2 irányelvhez, az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos uniós eszköztárhoz, a digitális szolgáltatásokról szóló rendelethez, a digitális piacokról szóló jogszabályhoz és az uniós digitális személyazonossági kerethez; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Koszovó a kiberbiztonságról szóló törvényből eredő 14 másodlagos jogszabályból csak 8-at fogadott el, és hogy a Kiberbiztonsági Ügynökség és a Nemzeti Kiberbiztonsági Tanács sem kezdte még meg teljes körű működését; felszólít egy, az uniós normákkal összhangban álló, átfogó e-kormányzati stratégia elfogadására, valamint a közigazgatási rendszerek interoperabilitásának javítására; felhívja Koszovót, hogy intenzívebben mozdítsa elő a digitalizációt, és fejlessze tovább a biztonságos digitális közszolgáltatásokat;

61. üdvözli a Koszovó által a kutatás és az innováció fokozottabban stratégiai megközelítése érdekében tett első lépéseket, beleértve az innovációt támogató intézkedések finanszírozásának megkezdését és Koszovó részvételét az európai digitális innovációs központok hálózatában;

62. üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy kezdjenek tárgyalásokat a belföldi díjszabás szerinti barangolás uniós rendszerének a Nyugat-Balkánra, többek között Koszovóra való kiterjesztéséről azzal a céllal, hogy kézzelfogható előnyöket biztosítsanak a polgárok és a vállalkozások számára, és megerősítsék a regionális összeköttetéseket; megjegyzi, hogy ez a kezdeményezés a meglévő regionális barangolási megállapodásokra épül; szorgalmazza a tárgyalási megbízások gyors elfogadását és a megállapodások időben történő megkötését a belföldi díjszabás szerinti barangolás uniós térségébe való gyors és hatékony integráció biztosítása érdekében;

Energia, környezetvédelem, fenntartható fejlődés és konnektivitás

63. megjegyzi, hogy Koszovó továbbra is nagymértékben függ az elavult széntüzelésű erőművektől, és fel kell gyorsítania az energiahatékonysági beruházásokat; üdvözli, hogy az energiaágazatban némi előrelépés történt, különösen a 100 MW-os szélenergia-árverések elindításával; sürgeti Koszovót, hogy gyorsítsa fel a zöld gazdaságra való átállását, és jelentősen csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól és a széntüzelésű erőművektől való függését; felhívja az EU-t, hogy fokozza azirányú erőfeszítéseit, hogy segítse Koszovót e célok elérésében; felszólítja a koszovói kormányt, hogy ruházzon be egy diverzifikált energiaszerkezetbe, amely erősíti az ellátásbiztonságot; ösztönzi Koszovót, hogy folytassa villamosenergia-piacának az európai villamosenergia-piacokba való integrálására irányuló erőfeszítéseit, többek között a villamosenergia-piaci reformok hatékony végrehajtásával és a villamosenergia-ágazatban a határokon átnyúló együttműködés megerősítésével;

64. ösztönzi Koszovót, hogy – többek között a tervezési szakaszban átfogó környezeti hatástanulmányok és fenntarthatósági intézkedések alkalmazásával – erősítse meg intézményi és igazgatási kapacitását a stratégiai infrastrukturális projektek végrehajtása érdekében, és folytassa a függőben lévő közlekedési és energetikai konnektivitási projektek végrehajtását; felszólítja a Bizottságot és Koszovót, hogy kezeljék prioritásként a Nyugat-Balkánt az európai közlekedési, energetikai és digitális folyosókkal és a fekete-tengeri térséggel összekapcsoló stratégiai konnektivitási projekteket, többek között az energiahálózatok összekapcsolása, energiahatékonysági intézkedések, a megújuló energiaforrásokba történő beruházások, az egységes eurófizetési térségbe (SEPA) való integráció és a kkv-k finanszírozáshoz jutásának javítása révén; hangsúlyozza, hogy ezek a beruházások elősegítik a társadalmi-gazdasági konvergenciát, a geostratégiai rezilienciát és az európai gazdasági biztonságot;

65. sürgeti Koszovót az ország védett területeinek növelésére, valamint annak biztosítására, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak a védett területek és a kulturális-történelmi örökség helyszíneinek kezelésére a biológiai sokféleség megőrzése érdekében, beleértve a súlyosan veszélyeztetett balkáni hiúz kulcsfontosságú élőhelyeit is; üdvözli, hogy Koszovó folyamatosan együttműködik Észak-Macedóniával és Albániával a határokon átnyúló Šar-hegység Nemzeti Parkkal kapcsolatban; arra ösztönzi Koszovót, hogy tovább fokozza és gyorsítsa fel a szomszédos országokkal folytatott együttműködési erőfeszítéseket a határokon átnyúló védett területek kijelölése és a határokon átnyúló koherens gazdálkodási tervek kidolgozása érdekében; sürgeti Koszovót, hogy módosítsa a hulladékgazdálkodásról szóló törvényt, és hajtsa végre az éghajlatváltozásról szóló törvényt;

°

° °

66. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanács elnökének, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Koszovó elnökének, kormányának és nemzetgyűlésének.